

rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text. (дата звернення: 10.04.2024)

3. Хаустова В. Є., Решетняк О. І., Хаустов М. М., Зінченко В. А. Напрямки розвитку технологій штучного інтелекту в забезпеченні обороноздатності країни. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2022. № 3. С. 17-26.

4. NATO Science & Technology Organization, 2020. URL : https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2020/4/pdf/190422ST_Tech_Trends_Report_2020-2040.pdf.

МУХІНА Галина,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарних наук
факультету № 1 Донецького державного
університету внутрішніх справ
(м. Кропивницький, Україна)

ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Незважаючи на війну росії проти України, Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті передбачає, що система освіти має забезпечити виховання в особистості демократичного світогляду, поваги до традицій народів і культур світу, культури миру, яка базується на гуманістичних цінностях. Такий підхід у вихованні вимагає дотримання полікультурних підходів до організації освітянської сфери. Полікультурність – одна із найактуальніших тенденцій світового процесу реформування освіти [2].

На сьогодні існує думка, що одним із ефективніших способів попередження нетерпимості, є знання власних загальних прав і свобод, а також формування прагнень захисту прав інших. Досліджуючи окреслену проблему, О. Бабчук наголошує, що навчання має сприяти формуванню в особистості навичок критичного мислення й вироблення суджень, заснованих на гуманістичних цінностях. Слід зазначити, що навчання і розвиток особистості відбувається протягом усього життя і тому особистість може духовно себе збагачувати, формувати готовність і вміння жити в багатокультурному середовищі. Центральне місце в сучасній концепції толерантності посідає ідея широкої соціалізації особистості та мультикультурної освіти. Загальновідомо, що основною метою мультикультурної освіти є формування толерантної особистості, яка усвідомлює свою етнічну ідентичність та національну належність та здатна до міжкультурного спілкування й активної взаємодії з представниками різних культур у полікультурному суспільстві. Видається, цілком мають рацію А. Лебедева та О. Рудік, які розглядають поняття «міжкультурна освіта» через призму амбівалентності. З одного боку, зміст цього поняття охоплює програми, які спрямовані на ознайомлення з мовою та культурою інших народів, з іншого боку – програми, які допомагають подолати расизм та ксенофобію [13].

Формування полікультурної компетентності особистості починається, на нашу думку, з прищеплення знань про права і свободи людей. Видається, цілком мають ра-

цію П. Кенндзьор, розглядаючи толерантність як ціннісну основу полікультурної компетентності особистості, що саме компетентнісний підхід є ефективним засобом розвитку як особистісних якостей, так і загальних компетентностей особистості в полікультурному середовищі [1].

О. Пометун, аналізуючи ключові компетентності особистості, висновує, що головне місце в структурі компетентностей особистості посідають громадянська та загальнокультурна компетентності. Загальнокультурна компетентність передбачає формування культури міжособистісного спілкування, оволодіння національною та світовою культурною спадщиною, аналіз та оцінку найважливіших досягнень національної, європейської та світової культур, засвоєння моделей толерантної поведінки та стратегій конструктивної діяльності в умовах культурних, мовних, релігійних та інших відмінностей між народами [1, с. 309].

Акцентуючи увагу на тому, що толерантність є складовою частиною полікультурної компетентності особистості зосередимося на рекомендаціях формування цієї компетентності в процесі післядипломної освіти (підвищення кваліфікації) поліцейських. Сьогодні на базі закладів вищої освіти системи МВС України здійснюється різні види підвищення кваліфікації: короткострокові (3-5 днів (від 16 до 24 годин) та довгострокові (12-24 дні (від 98 до 192 годин) курси.

Аналіз типових навчально-тематичних планів довготривалого підвищення кваліфікації працівників поліцейських підрозділів показує, що в основному обов'язковими темами, які розглядаються на курсах, які так чи інакше пов'язані з питаннями полікультурної компетентності особистості, є такі теми, як:

- права людини, верховенство права; конституціоналізм; міжнародні стандарти прав людини; забезпечення основоположних прав людини тощо;

- толерантність та недискримінація в роботі поліцейського;

- професійна етика або основи професійної етики поліцейського;

- державна політика у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності;

- формування системи цінностей поліцейського тощо.

Проте слід зазначити, що, наприклад, у типовому навчально-тематичному плані підвищення кваліфікації за спеціалізацією працівників Національної поліції України, уповноважених на розслідуванні кримінальних проступків у формі дізнання (2023 рік) відсутні такі теми, як «Толерантність та недискримінація в роботі поліцейського», «Формування системи цінностей поліцейського». У типовому навчально-тематичному плані підвищення кваліфікації працівників підрозділів професійного навчання (інспекторів та інструкторів з особистої безпеки) (2022 рік) відсутня тема «Державна політика у сфері

утвердження української національної та громадянської ідентичності». Подальший аналіз типових навчально-тематичних планів короткочасного підвищення кваліфікації працівників поліцейських підрозділів показує, що в план для всіх спеціалізацій включені тільки теми, які пов'язані з правами людей та дотримання міжнародних стандартів у сфері прав людей і взагалі не представлені теми, які охоплюють питання толерантності та недискримінації в роботі поліцейського; принципів недискримінації в роботі поліції, крім спеціалізації працівників ізоляторів тимчасового утримання людей.

Підсумовуючи, слід зазначити, що для формування толерантності особистості поліцейського як складової частини його полікультурної компетентності, на нашу думку, у системи післядипломної освіти необхідно внести, як обов'язковий компонент, для всіх навчально-тематичних планів, як довгострокового, так і короткострокового підвищення кваліфікації за всіма спеціалізаціями, такі теми: толерантність та недискримінація в роботі поліцейського; формування системи цінностей поліцейського; державна політика у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності тощо.

Список використаних джерел:

- 1.Кендзьор П. І. Толерантність як ціннісна складова полікультурної компетентності особистості школяра. URL : file:///

C:/Users/%D0%93%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0/Downloads/Tmpvd_2014_18(1)_36.pdf.

2. Козлов О. Л., Командістова Л. В., Федоренко Т. В. Формування полікультурної компетентності школярів шляхом міжпредметної інтеграції мовно-літературних дисциплін : метод. посіб. Вінниця: ММК, 2018. 204 с.

НАЗИМКО Єгор,

доктор юридичних наук, професор, майор поліції,
перший проректор Донецького державного
університету внутрішніх справ
(м. Кропивницький, Україна)

ПОНОМАРЬОВА Тетяна,

доктор юридичних наук, старший дослідник,
завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем
запобігання кримінальним правопорушенням
Донецького державного університету внутрішніх справ
(м. Кропивницький, Україна)

**СТАНДАРТИ НАТО ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ**

Забезпечення якості підготовки фахівців для сектору безпеки й оборони в умовах війни передбачає створення механізму поступової інтеграції європейської моделі безперервного навчання. Така модель має передбачати наявність декількох змістовних елементів, спрямованих на вироблення в здобувачів здатності до розуміння та запровадження у практичну діяльність знань, на-